www.manas.edu.kg

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
факультети
Театралдык искусство бөлүмү
Курстун программасы

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
TIY-211	КЫРГЫЗ ТЕАТРЫНЫН ТАРЫХЫ (КУРСТУК ИШ)	KIRGIZ TİYATRO TARİHİ (YARIYIL ÖDEVİ DAHİLDİR)	3	2 + 0	2	2

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Курстун мугалими	Ага окутуучу ЖАНЫШ КУЛМАНБЕТОВ
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	Жок.
Аудитория	GSV3 2-KAT
Курстун максаты	Кыргыз сахна өнөрүнүн байыртадан бери кел жаткан диегесис моделиндеги баяндоочу эпикалык театрдын чыгышы жана басып өткөн жолун, көрүнүктүү өкүлдөрүнүн чыгармачылык өзгөчөлүктөрүн окуп үйрөнүү. Ошондой эле 1926-жылы кыргыз жергесине совет бийлиги тарабынан алынып келинген мимесис моделиндеги аристотелдик театрдын уюшулушунун нукура себептери, басып өткөн жолу, көрүнүктүү өкүлдөрү туурасында окуп-билүү.

Колдонулуучу адабияттар		
	Колдонулуучу адабияттар	**Адабияттын түрү**
1	Жаныш Кулмамбетов. Кыргыз театрынын тарыхы (окуу куралы) Бишкек, "Калем", 2019, 508 бет.	Китеп
2	Жаныш Кулмамбетов. Кыргыз театры (тарыхый-теориялык экскурс). Бишкек, "Турар", 2017, 600 бет.	Китеп
3	Жаныш Кулмамбетов. Режиссер Бообек Ибраев (чыгармачылык портрет). Бишкек, "Принт-эксперсс", 2015, 160 бет.	Китеп
4	Жаныш Кулмамбетов. Театр дүйнөсүндө (макалар, чыгармачылык портреттер, изилдөөлөр). Фрунзе, "Кыргызстан", 1987, 168 бет.	Китеп
5	Сырымбетов А. Абдумомунов жана театр. Бишкек, "Кут-Бер", 2017, 212 бет.	Китеп
6	Аваз Сырымбетов. Жалил Абдыкадыров - кыргыз режиссурасынын каухар жылдызы. Бишкек, "Бийиктик", 268 бет."	Китеп
7	Алтынай Тажыбаева. Борбордук Азиянын эпикалык театры: калыптанышы жана өнүгүшү. Бишкек, "Бийиктик", 212 бет.	Китеп
8	Сарман Асанбеков. Мираида Далбаева (чыгармачылык портрет). Фрунзе, "Адабият", 96 бет.	Китеп
9	Сарман Асанбеков. Алиман Жангорозова (чыгармачылык портрет). Фрунзе, "Кыргызстан", 1987, 122 бет.	Китеп
10	Аваз Сырымбетов. Бакен Кыдыкеева (чыгармачылык портрет). Фрунзе, "Кыргызстан", 1976, 120 бет.	Китеп
11	А.Жунушов. Сахна чеберлери (чыгармачылык портреттер). Фрунзе, "Кыргызстан", 1988, 184 бет.	Китеп
12	Сыдыкбек Жаманов. Өнөр өргө жетелейт (мемуар). Фрунзе, "Кыргызстан", 1983, 120 бет.	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар	
1	Студенттер кыргыздын диегесис моделиндеги эпикалык театрынын тарыхын, өзгөчөлүгүн, улуу өкүлдөрүн; ошондой эле мимесис моделиндеги аристотелдик сахна өнөрүнүн уюшулушу, басып өткөн жолу, көрүнүктүү өкүлдөрү жөнүндө кеңири маалыматка ээ болушат. Профессионалдык кесипке даярдыктарын тарыхый-теориялык жаткан бекемдешет.

Курстун планы	
Апта	**Темасы**
1. Апта	Кыргыз театрынын салттуу диегесис моделиндеги эпикалык жана кийинки мимесис моделиндеги аристотелдик сахна искусствосуна - эки моделге бөлүнүшү. Диегесис моделиндеги театрдын дүйнөлүк аналогдору.
2. Апта	Ролдошкон коом тууралуу түшүнүк.Ритуалдар - диегесис жана мимесис театрларын башаты. Кошок-кыргыздын диегесис моделиндеги театрынын башы. Диегесис моделиндеги эпикалык драманын жаралышы.
3. Апта	Кыргыздын диегесис моделиндеги театрынын түрлөрү: кошокчулар, эпиктер, дастанчылар, куудулдар.
4. Апта	20-кылымдын улуу эпиктери.Чоюке, Сагымбай, Саякбай, Жаңыбай ж. б. Улуу эпиктердин дааруусунун себептери. Улуу эпиктердин дааруусундагы окшоштуктар.
5. Апта	Мимесис моделиндеги аристотелдик театрдын Кыргызстанга келүү себептери.Граждандык согуш мезгилинде совет мамлекетинин агитациялык-пропагандалык (үгүт-насыят)театрга өзгөчө маани беришинин максаттары. 1926-жылы Кыргызстанга келген аристотелдик театр - совет бийлигин орнотуудагы идеологиялык курал.
6. Апта	"Кайгылуу Какей" - кыргыздын мимесис моделиндеги тунгуч таптык пьесасы. М. Токобаевге "Байбише-токалдын" тийгизген таасири жана "Кайгылуу Какейдин" тарыхый объективдүү чындыкты бурмалоосу жана кыргыз коомундагы таптык аң-сезимдин калыптануусундагы ойногон ролу.
7. Апта	Касымаалы Жантөшевдин "Алым менен Мария" драмасынын советтик бийлик тарабынан сынга алынышы. Касым Тыныстановдун "Академия кечелеринин" сындалышы. К. Тыныстановдун Ж. Турусбековго Улуу Үркүн тууралуу драма жазууга заказ бериши. "Ажал ордуна" музыкалуу драмасындагы Улуу Үркүндүн бурмаланышы. Колхоз-совхоз театрларынын уюшулушунун нукура себептери.
8. Апта	Ара сынак.
9. Апта	Улуу Ата Мекендик согуш жана кыргыз театры. Кыргыздын "кабинеттик" согуш темасындагы драматургиясындагы эпикалык мотивдер. Кыргыздын мифоэпикалык аң-сезими жана сахналаштырылган улуттук эпостордун элдин патриоттук духун көтрүүдөгү ролу.
10. Апта	Кыргыздын таптык драматургиясынын чыгышы жана этаптары. Токтоболот Абдумомунов кыргыздын жаңы драматургиясынын баштоочусу. Мещанчылык темасынын биринчи ирээт чагылдырылышы жана диссиденттик маанайы.
11. Апта	Кофликтсиздик теориясынын кыргыз драматургиясы жана театры үчүн позитивдүү ролу. Кыргыздын диегесис театрынн туу чокусу болгон "Манас" эпикалык баянынын тегерегиндеги саясий процесс.
12. Апта	20-кылымдын 50-80-жылдарынын ичиндеги кыргыз театр өнөү: драматургия,актердук өнөр, режиссура, сценография.
13. Апта	Айтматов жана кыргыз театры - тарыхый хроника. Айтматовдун прозасынын кыргыз театрынын жаңы багытта өсүүсүнө тийгизген таасири.
14. Апта	Тоталитардык учурдагы кыргыз театр режиссурасы. Көрүнүктүү өкүлдөрү.
15. Апта	Эгемендүүлүк мезгилиндеги кыргыз театры жан анын тоталитардык учурдан айырмасы. Драматургия, актердук өнөр, режиссурасы.
16. Апта	Финалдык сынак.

Баалоо			
Баалоо каражаты	**Саны (даана)**	**Үлүшү (%)**	**Жалпы үлүшү**
Арасынак	1	40	**40**
Финал сынагы	1	60	**60**